

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér. 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket:
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyíltér petit sora 30 kr.

Társadalmunk.

A világtörténet egyik legnagyobb természet buvára állítja a világ uráról az emberről, hogy fejlődése legelső fokán nem igen, különböző az állattól s hogy fejlődésének állandó és folytonos procedurájában mindig mutatkozik egy-egy példány, mely visszaféjlődve, a faj eredetére vall.

Az emberiség művelődésének és haladásának nagy szerencséjére, az emberi társadalomra mindig a legkiválóbb, legjobb és legderekabb emberek bírtak állandó befolyással, kiknek bölcsessége alkotta törvényeinket és társadalmi szabályainkat, melyek egy cél szolgálatába állanak elnyomni az emberben az állatot, hazai törvényeink melyek fenytik a rágalmazást, társadalmi szabályaink, melyek megvetéssel sujtják a kétszínűséget és hazudozást, egyaránt emberiségre, felebaráti szeretetre tanítanak és még is minduntalan találunk még a XIX. század legutoljáján is embert ki vakmerően sért, törvényt és társadalmi szabályt egyaránt.

Az ember természeténél fogva a társadalmi életre van utalva és éppen e természeténél fogva, legnagyobb büntetés reá ha, az emberi társaságból, kitzasztva kell a napokat számlálni, egy modern állam büntetési rendszere, ezért nem ismeri a testi fenytéket, de annál jobban a magán zárakat, a ki tehát az emberek érintkezését szeretetteljes együvé tartásuk érzetét, rágalmazás, kétszínűséggel, durvasággal sérti, nem az egyént, de az egész társadalmat sérti, rontja, nem az egyénnek de az egész társadalomnak és a társadalom élén álló legjobb, legderekabb és legbölcsebb embereknek kötelessége, az állattá visszaféjlődött embert a becsületes és tisztességes emberek gyűlhelyéről kiltani, ki kell szoritani magányába, hogy vezekelve fogékonnyá tétessék felebarátjának, valamint felebarátja becsületének s egyéb erkölcsi és anyagi javainak becsülésére, a legelfajultabbat is meg kell tanítani arra, mit a tiz-parancsolat évezredek óta hirdet, »ne kívánd azt ami a felebarátodé!«

Hajdanta a régi magyarok fegyvereikkel jelentek meg a gyülekezésben, a magyar diszruhának a

kard most is kiegészítő részét képezi, az általános műveltség terjedése azonban az emberek érintkezését simává, vonzóvá változtatta és a fegyver viselését feleslegessé tette, most csak a vad indiánok járnak még felfegyverkezten szomszédolni, de ha nem óvjuk a társadalmi érintkezést a durvulástól, ha túrjuk egyes elfogult ember féltelenségeit, ha kiszolgáltatunk csak egyet is közülünk az elfajultnak, úgy megsorból az egyén biztonságérzete, kerüli az embertársait, vagy csak felfegyverkezve, merészkedik megközelíteni azokat.

— **Közigazgatási bizottság.** Dr. Vadnay Andor főispán elnöksége mellett tartotta meg a vármegyei közigazg. bizottság a január havi rendes ülést, a vármegyei házkistermében, január 30-án. Az első ülése volt ez a bizottságnak ez évben és így ezúttal történt az alosztályokba való sorozás is.

Az alosztályokba sorozás eredménye a következő:

A börtönvizsgáló bizottság elnöke: Csató alispán, tagjai: Réti Ferencz, Kiss Zsigmond, Ónodi Géza és Kruspér Pál, az erdészeti bizottság elnöke szintén az alispán, tagjai az erdei másodfokú kihágási bíróságnak: Wimmer Károly, Kiss Zsigmond, Ujhelyi Nándor és Szeder János, póttagok: Kristó Nagy István, Keller Lajos, Petrovics Soma és Réti Ferencz.

A fegyelmi választmány rendes tagjai lettek: Kiss Zsigmond, Keller Lajos, Kalner Elek és Tergina Gyula, póttagok: Petrovics Soma és Kruspér Pál. A felszólamlási küldöttség Cicatricis Lajos, Ónodi Géza, Kristó Nagy István és Szeder János tagokkal alakult meg; a gyámügyi főlebbviteli küldöttségnek pedig elnökileg ki-nevezett tagjai: Ujhelyi Nándor és Petrovics Soma, póttagja Kristó Nagy István, választott tagjai Kiss Zsigmond és Szeder János, póttagja Wimmer Károly lettek. Ugyane bizottságnak hivatalból tagjai: Csató alispán, Cicatricis főjegyző, Ónodi Géza árvaszéki elnök és Soós Pál t. ügyész.

Végül a munkatörvény alapján ítélkező II. fokú bíróság rendes tagjaul megválasztották Petrovics Somát.

Ezek megtörténte után Novák József intéz kérdést az alispánhoz az iránt, mi az oka, hogy a vármegyei telefon végleges elkészítése és forgalomba bocsátása még mindig késik és hogy mi okon nem nyert mindez ideig befejezést a horgosi jegyző fegyelmi ügye?

Csató Zsigmond dr. alispán elismeri, hogy a vármegyei telefon építésének befejezése túlhozzú ideig késik, ennek azonban a posta és táviró igazgatóság az oka, melynek a telefon hálózat kiépítéséről és bevezetéséről gondoskodni kötelessége, de amely eddig minden sürgetésre azzal felelt, hogy a kedvezőtlen időjárás akadályozza a munkát. Ő ezt most újból meg fogja

sürgetni, valamint intézkedik az iránt is, hogy a több helyütt czélszerűtlenül, a közlekedési úttestbe elhelyezett vezetékárók áthelyeztessenek. A horgosi jegyző fegyelmi ügyében nagyobb szabású számvevői vizsgálatra volt szükség, ez akadályozta annak gyorsabb lebonyolítását. Most ezen túl vannak, a vizsgálat befejezést nyert és így a járási főszolgabíró meg hozhatja majd I. fokú fegyelmi ítéletét.

E válaszok egyhangú tudomásul vétele után következett a napirend, elől az alispáni előadmányokkal, melyek elsője, a Széchenyi kongóútnál végzett munkák fölülvizsgálásának ügye volt, ahová a bizottság kebeléből Ónody Gézát küldték ki.

Ifj. Czékus Ferencz dorosmai lakos virilisként kíván bejutni a községi képviselőtestületbe. A főszolgabíró és az alispán elutasították fölebbezését, miután állami egyenes adójához — mint ő kívánta volna — Zádory és Czékus fakereskedő cég adójának félerésze jog szerint hozzá nem számítható. A közig. bizottság is osztja e jogi felfogást és így Czékus ide intézett fölebbezését is elvetették.

Mikecz Ferencz derekegyházi segédjegyzőt Teés és Fábán községek körjegyzőjüknek választották meg és a közig. bizottság most előterjesztést tesz a belügyminiszterhez, hogy a nevezett anyakönyvvezetővé is neveztessek ki ugyane községekben, Derekegyházán pedig Széll Kálmán községi irnokra bizassék a h-anyakönyvvezetés.

A szentes vásárhelyi törvényhatósági közút 2—7 kilométer közötti szakaszának műúttá kiépítése érdekében, az előző közigazgatási bejáráshoz a bizottság a maga részéről Soós Pál t. főügyészt küldi ki.

Horgosra, az állásáról lemondott Hegedűs János helyére anyakönyvvezető helyettesül Kiss Kálmán közs. irnokot hozták javaslatba.

Tary István tb. főjegyző előadásában hosszabb vitára adott okot Német Imre horgosi lakos két mezőrendőri kihágási ügye, melyeket a közig. bizottság, mint-hogy lényegileg a vitás tulajdon határkiigazításról van szó, az illetékes birtok bírósághoz utasított.

Tolnaffy Béla kisteleki adóügyi jegyzőt azért, mert a birtokivék kataszteri tisztajövedelmében a nyilvántartás hibás átvezetése folytán felmerült különbözetek eloszlatajáról idején nem gondoskodott, a pénzügyigazgatóság még 1894-ben 10 frt pénzbírsággal sujtotta. A közigazgatási bizottság meggyőződött róla, hogy a hiányok elenyészettek és így a bírságot törülte.

Az alföldi tranzverzális műút Félégyháza-Csongrád közti 10 kilométer szakaszát, a közigazgatási szemle megtartása után, most átadták a forgalomnak. A tisztí főorvos jelentette még, hogy a közegészségügy állapota a mult hóban nem változott és a folyton nagy számban előfordult fertőző kórok miatt nem volt kielégítő. Született egy hó alatt a megye területén 393 egyén, meghalt 253, a szaporodás tehát 140 lélekszám.

Ülés vége déli 12 órakor.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Vadnay Andor dr. őispán, aki néhány napra vasárnap érkezett Szentésre, a f. hó 2-án Budapestre utazott.

— **Felelős szerkesztőnk** édes anyja: özv. Eder Istvánné ő nagysága a napokban súlyos beteg volt. De mint örömmel értesültünk a gondos orvosi és gyermeki ápolás következtében súlyos betegsége jobbra fordult. Ugy felelős szerkesztőnk, mint nővérei folyton a beteg urnó körül voltak, minek következtében a lapot ezuttal munkatársaink szerkesztették meg. Szívvel óhajtuk, hogy felelős szerkesztőnk szerető édes anyja mielőbb vissza nyerje úde egészségét!

— **Házasság.** Kálmán Imre, Szentés város iparügyi tanácsnoka a f. hó 6-án lép házasságra Greskovics Francziska kis asszonnyal, Greskovics Pál helybeli földbirtokos kedves, szép leányával. A polgári házasságkötés után, ugyanaz nap délután 2 órakor lesz az új házaspár egyházi megáldása is, a helybeli katolikus templomban.

— **Az úrasszonyok bálja,** a mint az lapunk csarnok rovatában olvasható, fényesen sikerült. Jelenvoltak: *Leányok:* Csúcs Ilona (Szentés), Cs. Forgó Teri, Greskovics Henriette, Kádár Margit, M. Balogh Macza (Szentés), Réti Viola, Rosenberg Maris, Róth Gizella (Félegyháza), Szabó Szeréna, Szarka Gizella, Szőke Macza, Szvoboda Jolán, Szvoboda Rózsa, Vári Teréz, Vég Vilma, Zóra Olga. *Asszonyok:* Bagossy Józsefné, Bugyi Antalné, (Szentés), dr. Buk Hermanné, Cs. Forgó Józsefné, dr. Dékány Béláné, Draskovics Dezsőné, Draskovics Domosné, Egressy Lászlóné, Eszes Imréné, Faragó Antalné, dr. Heinrich Istvánné, Kovács Jánosné, Kraxner Antalné, M. Balogh Lajosné (Szentés), Mihalovicsné V. Etel, dr. Nagy Sándorné, Nyíri Gyuláné, dr. Pollacsek Albertné (Szentés), Réti Ferenczné, Rosenberg Edéné, Sordovány Jánosné, Szabó Sándorné, dr. Szappanos Sándorné, dr. Szarka Mihályné, Szőke Pálné, Szvoboda Ferenczné, Tasnády Imréné (Szentés), Vannay Ferenczné, Váradi Lajosné (Szentés), Vládár Sándorné, Zóra Györgyné.

— **Locs-pocs.** Már vagy 20 év óta nem volt olyan gyenge tél, mint az idén. A f. hó 3-án megakartá ugyan mutatni a fogát, de nem sikerült. Erősen havazott, de a szép fehér hó barna pocsolyára hullott, hol nyomban elolvadt és így csak a sarat szaporította. Midőn e sorokat írjuk, még mindig havazik; azonban a levegő enyhe. Nincs tehát kilátásunk tartós hidegre, de van tavaszig tartó locs-pocsra.

— **A legszebb ékesszólásnál is szebben beszél a tett.** Haldek fővárosi magnagykereskedő most megjelent árjegyzékének néhány oldalát töltik meg hazánk legnagyobb és leghíresebb gazdáinak elismerő nyilatkozatai, melyek bizonyítják, hogy a Haldek cég úgy mint eddig, az elmúlt évben is szem előtt tartotta azt az elvet, hogy a legszebb ékesszólásnál is szebben beszél a tett.

— **25 év múltán...** Azon tényezők között, melyek nagy mértékben hozzájárultak a hazai mezőgazdaság és kertészet haladásához, az első között látjuk a Mauthner Ödön magkereskedő céget, mely az idén ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. E cég működését mindenütt elismerés méltánylás kísérte és hogy többet ne említsünk, a cég tulajdonosát a Ferencz József-rend és az orosz. Szt. Anna-rend lovagkeresztjével és a bolgár nemzeti rend tisztikeresztjével tüntették ki. Ezenkívül a Mauthner cég es. és kir. udvari szállító és évek óta szállítója ő felsége kastélyai és birtokai magzükségletét az egész osztr. magy. monarchiában, továbbá több királyi fejedelm. főhercegi és hercegi udvarnak is szállítója. A Mauthner-féle magvak különben 27-szer lettek bel- és külföldi kiállításokon első díjakkal kitüntetve. A jubileumi főárjegyzéke — melyet a cég kívánatra ingyen és bérmentve

küld. — valódi remekmű, egy kitűnő növénytermelési útmutató, nemcsak a benne előforduló számtalan tenyésztési utasítások, hanem a megragadóan szép és hű növényfényképek miatt is. Legjellemzőbb, hogy a főárjegyzék nem a rendelő rovására fényes, mert a magárák, tekintve az ismert kitűnőséget és föltétlen megbízhatóságot, sokkal olcsóbbak, mint bármely másik magyar, vagy külföldi cégé. Hanem a Mauthner cég rengeteg forgalmában leli magyarázatát és elég érdekes megtudni, hogy említett árjegyzék költségeit az összes rendelésekre megosztva, egy rendelőre nem egészen $\frac{1}{4}$ kr. esik.

— **Városunk képviselő testületének** legközelebbi gyűlése jövő szerdán lesz a következő tárgysorozattal: 1. Az 1898. évi árvatári mérleg megvizsgálása. 2. 122. 725 898. szám belügyminiszeri rendelet, Csongrád község árvéltépnéztárnál még az 1881 évben mutatkozott hiány megtérítése iránt. 3. 51. 807 898. sz. pénzügyminiszeri rendelet, az 1881. évben árvédelmi célokra költséznött 50.000 frt törlesztési részletének ki nem terjesztéséről. 4. A Csongrád sóványházi ármentesítő társulat elnökének 6 899. sz. átirata a régi öblözetek védművei megváltása stb. iránt az egység megkísérléséhez megbízottak kiküldése iránt. 5. Az 1896.1897. évi közmunka számadás megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv. 6. Az 1898. december havában előírt s törlesbe hozott adók. 7. 88. 719 898. sz. vallás és közoktatásügyi miniszeri köszönő leirata, a tanulók segélyére adott összeg adományozásért. 8. Leicsapi Varga István kérelme, közmunka váltás kiigazítása iránt. 9. Előjárósági javaslat 39 frt iskola mulasztási törlése iránt. 10. Az előjáróság javaslata, a tanító javadalmát kepezett ingatlanok utáni ártéri kirovási összeg visszatérítése iránt. 11. Blázsik Rókus kérelme, háztelke mellett levő területből 50 négyszögöl terület átengedése iránt. 12. A községi előjáróság jelentése arról, hogy Szvoboda Ferenc ügyvéd a 205 897. sz. közgyűlési s 344 897 sz. törv. hat. bizottsági határozatok azon rendelkezésének hogy a lipuidatonális öszkeg kieszközlése körül érdembe hozható követelésére nézve költségeket mutasson be, mindezeideig eleget nem tett. 13. Az állami iskolai gondnokság megkeresése, az állam által létesítendő gazdasági iskolához terület átengedése iránt.

— **A Csongrád és vidéki takarékpénztár,** ma tartja rendes évi közgyűlést.

— **Hó-jég.** A tegnapi havazás az első remény ahoz, hogy talán mégis lesz jegünk. Eddig semmi kilátás nem volt arra, hogy megtölthessük vermeinket s végre tegnap, — hogy költői kifejezést használjunk — »derengeni kezdett. — megtört». Persze ennek épp az ellenkezőjét kell tudni, hogy t. i. borulni kezdett és pillézni kezdett a víz, a miből reméljük, hogy mielőbb jég, valóságos kemény jég lesz s így arra is van kilátás, hogy lesz a nyáron jegelt sör is a korsómban, de mindenesetre csak úgy: — ha fagy.

— **Az idei márciusi vásár** februárban lesz. A mi úgy lehetséges, hogyha a kalendariumi megjelölés nem vasárnapra esik, úgy az ezt megelőző vasárnap tartatik a vásár. Miután pedig márczius 1-ső napja volna a vásár tartására megjelölve s ez szerdai napra esik, így a tavaszi vásár e hó 25 és 26-án fog megtartatni.

— **Melyik jobb?** Ki tudná megmondani melyik jobb: ha van mit enni, de nincs étvágy, vagy ha van étvágy, de nincs mit enni? — Így vagyunk a disznó ölés-sel. A múlt évben volt jó disznó ölő idő, de nem volt disznó, részint mert kipusztultak s főleg mert rossz kereset volt s így nem volt rávaló, az idén meg hosszú ősz lévén, volt jó munkaidő s így van disznó, de nincs disznóölő idő. Azt hisszük, mégis csak jobb, ha van disznó, ha mindjárt — disznó idő volna is.

— **Edison színház.** Kellner Mór cinet matografus városunkba érkezett és ma tartja a Magyar Királyi vendéglőben második rendkívüli érdekes előadását. Ugy

halljuk a műsor 12 számból fog állni, amelyet nagyon érdemes lesz megnézni.

— **Figyelmeztető!** A birtokhatár megjelöléséről alkotott vármegyei szabályrendelet mikéntvaló foganatosításáról meggyőződést szerzendő, a községi előjáróság kebeléből jövő, márczius hó elején bizottság fog kiküldetni annak megvizsgálására, hogy a birtokosok, — kiknek a vonatkozó szabályrendelet bizonata annak idején kikébesített, — teljesítették-e annak rendelkezéseit. Fölvizjuk tehát a birtokosokat, hogy ha még birtokhatáraikat a megfelelő módon még eddig meg nem jelölték volna, azt haladéktalanul megeselekedjék, mert az ezt nem teljesítők szigorú bírsággal fognak súlytatni.

— **Ujncozások a vármegyében.** Az idei fősorozások határidejét Csató Ssigmond dr. alispán, a katonai hatóságokkal egyetértőleg megállapítván, a nagyközönség tájékoztatására helyénvalónak tartja közölni, hogy a folyó évi ujncozások Csongrádon márczius hó 15, 16, 17 és 18 napján. Mindszenten április 24 és 25-én, Dorosmán április 26, 27, 28 és 29-én, Szentesen pedig április 27, 28, 29 és 30 napján fognak megtartatni.

— **A Csongrád városi Takarékpénztár** 1899. február hó 2-án tartotta Ujhelyi Nándor kir. tanácsos ur elnöklette alatt közgyűlést, melyen az igazgató javaslatához képest elhatározta, hogy osztalékul részvényenként 16 frt összesen 8000 frtot a tartaléktőke növelésére pedig 8088 forintot fordít.

— **A hálás Bismarck.** Herbert gróf menvezője alkalmából Sárkány Arnold, az Eszterházy-féle cognacgyár vezérigazgatója Bismarck hercegnek, (kinek egy tanulmányút alkalmával néhány évvel ezelőtt bemutattatott) legjobb cognacjából 12 palaczkkal küldött Kissingenbe rövid üdvözlő levél kíséretében, kérve azok szives elfogadását. A herceg visszaemlékezett a figyelmes igazgatóra, kinek alábbi szavakkal irt köszönetet Varzinból: Tisztelt Uram! A szívélyes sorok kíséretében Kissingenbe küldött cognacot időközben megízleltem és oly kiváló minőségűnek találtam, mely növekedő korral a tőkély színvonalán fog állani. — Kérem Önt, fogadja szives megemlékezéseért és szives soraiért meleg köszönetemet. v. Bismarck s. k. A vaskanczellár tehát, aki »vérrel, vssal« alapította meg Nagynémetországot, egy magyar iparvállalat vezetőjével szemben oly szeretetreméltó hangot használt, melynél udvariasabb, a legesiszoltabb francziától sem tellett volna.

— **Valóban érdekes** és mindenki figyelmébe érdemes az az újítás, a melyet a főváros egy előkelő cége bevezetett. Tudvalevőleg a háztartási cikkek, készáruk, csemegék azért oly drágák, mert sok kézen fordulnak meg, míg a fogyasztó kezébe kerülnek s mindenki természetesen nyer az illető cikkekben. *Frommer* Elemér (Budapest, váci-körút 78.) immár a közvetítés kikerülésével egyenesen a termelőtől szerzi be áruát s a legsekélyebb polgári haszon mellett juttatja azokat egyenesen a fogyasztó kezébe. Csak így lehetséges, hogy pl. $\frac{1}{2}$ kiló legfinomabb császárkeverék-tea 3 frt 90 krért, 1 liter legfinomabb jamaikai-rum 1 frt 60 krért, 50 drb. legfinomabb édes nassinai nagy narancsot 1 frt 25 krért, 50 drb. nagy vörvörös narancsot 2 frtért, 50 drb. szép nagy citromot 1 frtért, 1 kg. végyes gardinetot 1 frt 40 krért adhasson anélkül, hogy a csomagolásért költségeket számítana, sőt 10 frtot meghaladó rendelmények bérmentve küldetnek. Különösen kávéban specialista *Frommer* Elemér. Egy kiló legjobb Cuba-kávé pl. 1 frt 80 krba kerül nála. Az említett cikkekben kívül persze mindenféle más fűszer és csemegé-áru kapható *Frommer* Elemérnél, a ki kívánatra bárkinek szívesen megküldi árjegyzékét.

— **Az ezredik gözcseplőgép.** Ipari szempontból ünnepélye volt vasárnap január hó 29-én délelőtt az első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulatnak abból az al-

kalomból, hogy a gyárban most készült el az ezredik gőzeséplőgép. Az ünnepélyt, — a melyen Weissenbacher Endre alelnökön és Kellner Antal vezérigazgatón kívül a gyár hivatalnoki kara és munkásai, valamint nagy meghívott közönség vett részt, — délelőtt 10 órakor a gyári daloskör nyitotta meg a himnuszszal. Először Menyhárt szerelő emelt szót és tükáros beszéd mellett adta át Kellner Antal vezérigazgatónak a földiszított ezredik cséplőképet. Beszédében érdekesen vázolta a gyár fokozatos fejlődését. Tíz év előtt alig százan dolgoztak itt, a míg ma a gyár 7—800 munkásaládnak ad kenyeret. Kellner Antal vezérigazgató lendületes beszédében felemlítette, hogy tíz év előtt válságos volt az iparvállalat helyzete, de a becsületes, odaadó munka s a munkások összetartása és buzgósága felvirágoztatta a gyárat, mely ma számottevő tényező az ország közgazdasági életében. Beszédét annak a hangsúlyozásával végzi, hogy ipar teszi nagyvívá a nemzetet. Élteti hű munkatársait. Lelkes éljenzés követte a beszédet, a mely után Ráth Károly kir. tanácsos szót kiemelve, hogy a mai ünnep a magyar ipar diadalünnepé s az új cséplőgép díszére lesz a magyar iparnak a párisi világiállításon, a hol közszemlére fogják állítani. Krausz munkás az igazgatónak emléktáblát nyújtott át azután, a melyet az épület falába illesztettek. Az igazgató erre a gyárban tíz év óta alkalmazott tisztviselőket és munkások közt ezüst éremet osztott ki. A gyári daloskör éneke után az ünnep véget ért és a vendégek megtekintették a gyártelepet. Déli 1 órakor a körüli Gambrius-sörözősarnok helyiségében térsas ebéd volt, a melyen gyár igazgatói, tisztviselői és munkásai vettek részt. A lakomán természetesen egymást érték a felköszöntők.

A zsidó nép története. A zsidó nép politikai és társadalmi története, — az irodalmi és művészeti fejlődéssel szorosan összekapcsolva — jelenik meg most a magyar irodalomban. E nagyraemelt nép hódításait, királyválasztásait a legpontosabban beszéli el egy kis füzet, könnyen olvasható, szép nyelven, tartalmasan, egyúttal illusztrációk kíséretében. Dávid királyról és Salamonról mond el érdekes, bizalmas részleteket. A hős, a nagyhirű Dávidról, ki a lázadó ammoniták közül némelyeket fűrészzel fűrészelteti, némelyeket vasborona alá, némelyet fejsze alá veteti, másokat mézkezemenczébe hányatta» (2. Sám. 12. 31.) — E kis füzet a »Nagy Képes Világtörténet« 10-ik füzeté, a legjelesebb orientalista, Maspero Gaston világhírű műve után készült. — Egy füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

CSARNOK.

Az úrasszonyok bálja.

(Pro et contra.)

Tulajdonképen panegyrikus éneket akartam írni a városunk intelligens hölgyeinek egy nagy része által f. évi január hó 28-án rendezett tánczestélyről, sajnálatlalt kellett azonban tapasztalnom, hogy szárnyaim ólomból valók s felette nehezemre esik a jambusok és hexameterek érájában való kalandozás.

Igen, hölgyeim és uraim, szégyenlem bár, de be kell vallanom, hogy már egészen prózai ember vagyok, ki Apollónak sokszor csak nagyon is egyoldalú pártfogását élvezem.

De talán alkalmasabb is a próza, mint a vers, főként ha meggondolom, hogy mint tárczairó, a pillanat történetírója, most nem engedhetek szabad folyást egyéni érzelmeimnek, mert sokkal aktuálisabbá nőtte ki magát az úrasszonyok bálja, semhogy a történeti hűség drasztikus megsértése és mellőzése nélkül ráérvszakolhatnám mindenkire az esetleg helyesen csengő rimekbe szedett, de mindenesetre csak szubjektív értékkel bíró apothéozist.

Feltétlen objektivitástról természetesen így sem beszélhetek, de a *jóhiszeműségemért* felelősségre vonhatnak.

Huladjunk kronologikus rendben.

A bál rendezésére az impulzust valószínűleg a megelőző mulatságok sikertelensége adta meg. A lányok, az asszonyok minduntalan a pangásról beszéltek, mely különösen a fiatalemberek jókedvében beállt. És ekkor, talán mulatsággyárból, talán a férfiak felett való hatalmuk teljes tudatában egy kis hölgykompánia elhatározta, hogy mozgalmat indít az intelligencia körében egy tisztán asszonyok által rendezendő tánczestély érdekében, a melynek sikerülne kell. A jó barátokból álló társaság mindjárt az eszme megpendítésekor megállapodott volt abban, hogy csak a velük bizalmasabb viszonyban élő hölgyeket kéri fel a rendezésben a társulásra annál is inkább, mert a rendezőség fedezi az estély költségeit is és nem akartak senkinek sem terhére lenni, a kinek nézeteivel nem lehettek tisztában. (Azért kellett volna őket megkérdezni! Szerk.) Ugyancsak ekkor határozottan kifejezték, hogy a teljesen zártkörű estély egy családi mulatság jellegével bír, melyre a rendezésben résztvevő hölgyek mindegyikének jogában áll saját külön ismerőseit a zártkörűség fogalmának szem előtt tartásával meghívni, a kik azután mint az illető meghívó vendégei vesznek részt a mulatságban.

Ha meggondoljuk, hogy voltak a rendezők közt olyanok is, kik maguk már nem igen áhítoznak a táncz után, a legmélyebb tisztelettel kell meghajolnunk az önzetlen eszme harczosai előtt. És ha tekintjük a tökéletesen, helyesen, logikusan kifejtett programot, bámulat fog el valamennyiünket az asszonyi eszélyesség és politika ily fényes megnyilatkozására, mert annyira figyelembe vettek minden körülményt és ezekre való tekintettel oly precízzen állapították meg illetve fejezték ki az intencziót, hogy lehetetlenség volt azt kifogásolni.

Hibát követtek azonban el a meghívó szerkesztése alkalmával, az első értekezleten. Igen jól tudjuk mindannyian, hogy a meghívók széthordása után, majdnem kivétel nélkül, minden nem rendező intelligens asszony sértve érezte magát. Az *úrasszonyok»* szó szálló igévé lett egy nap alatt s ha egy nem rendező hölgyet, vagy annak férjét megkérdeztük, mennek-e a mulatságra, biztosak lehetünk, hogy azt válaszolják: *az nekünk nagyon magas, én nem vagyok úrasszony, vagy a feleségem nem úrasszony.*

Én, részemről ekkor vitatkozni keztem és pártoltam az úrasszonyokat, azt azonban mindig beismertem, hogy maga a meghívó valamennyire ellentétben áll a programmal s azért ha csupán a meghívót tekintjük, méltányosak az előbb említetthez hasonló nyilatkozatok.

Ekkor azután rendszeren bizonyos stiláris kérdésekre tértünk át s a tizenegy betűből álló *úrasszonyok»* szó tömértelen disputának lőn okozója.

E disputák végeredményeképe, a magam be nem igazolt véleményét hozom fel. Az *úrasszonyok»* szó — in se — nem helytelen, a mint nem helytelen a teljesen ilyen képzésű úrfi sem, adott alkalmazásában azonban hiúságra, vagy megmondhatatlanságra vall. (Jókailakoma, jégtársaság, borfiú — úrasszonyok stb. kényszer, helytelen szóösszetételek. Szerk.)

Mert egy kaszt mulatságánál értem ha kiteszik, hogy az a juristák, postatisztek, nőegylet vagy kéményseprők bálja lesz, de komikusan, kissé önhittén hangzanék, ha az egytetemes ifjúság mulatságairól kiadott meghívókon a meglehetősen tág körű *»gazda-íj»* gazdabáljára szóló mellett ott találnám az *»úri íj»* vagy *»úrfiak»*-éra vonatkozót is. S ha ezenkívül még neveket is találok a meghívón és történetesen nem úgy van szerkesztve az annonsz, hogy az alulírt, vagy túloldalón irt juristák, postatisztek, kéményseprők,

vagy urfiak rendezik a bálát, joggal következtethetem, hogy azon városban — különösen ha kicsi a város, — csak azok juristák, postatisztek stb. stb., a kiknek nevét a meghívón találok s épen azért méltán sértve is érezheti magát minden odaváló ép-kézlab kéményseprő, vagy úrfi, ki a saját sorsabeliek mulatságának rendezésére nem kérétt fel, mert ezzel ő mintegy megtagadtattott.

Sensu grobiori az úrasszonyok báljánál is hasonló esettel állunk szemben a meghívót tekintve, az összes körülményeket figyelembe véve azonban lényegesen élénkül és enyhül a sötét színekkel festett kép.

Tulajdonképen az egész mulatságot egy, a rendezők részéről gyakorolt udvariasságnak tekinthetjük, kik huszonegyen vállalkoztak arra, hogy rendeznek egy estélyt s időt, fáradságot nem kimélve alkalmat adnak az egész intelligenciának, rég élvezett kellemes időöltésre. Nem vindikálták ők kizárólag maguknak egy pillanatig sem a jeget az úrasszony névre, nagyon jól tudták, hogy kivülük még sok úrasszony van a városban; de ne feledjék, a mit ez estély programjaként elmondtam s azonkívül, vajjon ki lett volna a publikum, ha a teljesen zártkörű estélynek minden úrasszony rendezője lett volna? Mindenkinek a saját familiája s akkor azután a bál tudósításba beletehette volna az ember, hogy a 100 tagú rendezőség által rendezett mulatságon a rendezőkön kívül még azok családjai is résztvettek.

Tekintsük a meghívóban az inkriminált szót átvitt értelemben sajtóhibának annál inkább, mert a rendezőbizottság két tagja a sértődöttek nagy része előtt kimagyarázta magát, mely cselekmény önmagában bírja legszebb dícséretét (Ez igaz! Szerk.) és osztatlan lelkesedéssel egyhangúlag mondjunk köszönetet a rendezőknek az estély rendezése körül tanusított önzetlen buzgóságukért.

De talán mindeerre nincs is szükség.

Ha egy pillantást vetettünk a mulatság alkalmával a kaszinó fényesen kivilágított, pálmákkal és más délszaki növényekkel gazdagou díszített elegáns termeibe és látuk a legújabb divatú nagyobbára selyem toalettekbe öltözött szebnél-sezbb lányokat és fiatalasszonyokat, a mint mosolyogva sétáltak vagy lejtettek frakkos és egyenruhás lovagjaik oldalán, a tündéri látványtól elkáprázott egy percze szemünk s időbe került, míg a nagy meglepetésből kibontakozva az ember tárgyilagosan konstataálni tudta, hogy példátlanul sikerült fényes bál, melynek láttára büszkén doboghat az ezt rendezők szíve.

A mulatság reggelig tartott s oly általános fesztelen jókedv uralkodott a jelenlévőkön, hogy a megjelentek csaknem mindannyian reggelig maradtak.

A rendezők csinos tánczrendekkel lepték meg a vendégeket, szóval a bál minden tekintetben elegáns volt.

A fiatalemberek szorgalmasan tánczoltak s azt hiszem a résztvevő urak és hölgyek közt egy sem akad, a ki nem mulatott volna a lehető legjobban.

Az egész mulató közönség kedves emlékekkel gondol vissza e bálra, a tanúság azonban az, hogy a férfiak lássák be, miként a hölgyek politikája és érelve a legtöbbször többre képes, mint az ő tudásuk és erejük, mert összetartás által gyengeségük erővé hatványozódik, mely oly sok esetben győzött már a férfiak széthúzó fejletlenségén. Azért ajánlom, hogy e tanúságból okulva ezennel biztosítsuk a hölgyeket feltétlen hódolatunkról és hűségünkről és bámulatunkról a gyengeségükben rejlő s rajtunk lépten-nyomon diadalmaskodó csodálatosan kedves hatalom felett.

S. G.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

**Nyilttér.)*
Értesítés.**

A „Kereskedők Egylete“ ideiglenes elnöksége tudatja az egylet t. tagjaival, hogy az alapszabályokat a m. kir. belügyminis- ter jóváhagyta és a megyéhez kézbesítés végett már leküldte, ennek folytán a helyiséget f. hó 12-dikén ünnepélyesen megnyitja.

A t. tagok érdeklődését kéri

A Kereskedők Egylete
ideigl. elnöksége.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal fele-
lőséget a Szerk.

* Elsőrangú hazai gyártmány. *

Pontos cím:

**Első magyar
Gazdasági Gépgyár**
Részvény társulat
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
ÖSSZES
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük
minden szakbavágó kérdéssel bi-
zalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel
és szakszarű felvilágosítással dij-
mentesen szolgálunk.

Szeceksavágók   Morzsolók.

Sör dugókat,

ugymint szőlőnemesítéshez való du-
gókat, valamint minden fajta gyó-
gy-szerészi palack és hordó-dugókat, a
legjobb minőségben és legolcsób-
ban szállít

Kaszirer és Robicek
Első magyar gőz-parafa-
dugó gyára Budapest, nefelejt-
utca 15.
Árjegyzék bérmentve küldetik.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.
Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi soligeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál
BUDAPEST. V. ker., Kálmán-utca 17.
Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

26-14

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és hygienikus

HÖLGY-ÓVSZER.

* Teljes biztos hatással, használat-
ban kiméletes és nem kellene többé
semminemű gyöngédtelen és ártalm-
mas gummi- vagy spongya-cikkek.
1 doboz (12. drb.) 1 frt 50 kr. pontos
használati utasítással 1 frt 75 kr. elő-
leges beküldése után bérmentve.

Kapható a fentalálónál

László József gyógyszerésznél

Maros-Ujvár. (Erdély.) 8757.

Budapesti főraktár: Török József gyó-
gy-szerész, Kerpel. Fehrsas gyógyszertár
Lipót-körut 28. sz.

Bárhová discret szétküldés.
(Telefon 3617.)

Czélszerű és kiméletes. 30-29

Ingyen szederfa csemete.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyem tenyésztési felügyelősége bárkinék ingyen ad 2-3 éves magági szederfa csemetét. Városok, községek, nép-
tanítók szállítást nem fizetnek; ellenben

magán felek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemeték magas törzsu fákká neveljük ugy egy katasztrális holdnyi fa-iskolába 7200 csemete helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centiméter távolságra álljanak.

Sövény alakításnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó öltre 6 darab csemetét számítunk.

Kik csemetét akarnak, ezt sürgösen jelentsék be.

A földművelésügyi m. kir. minisz-
terium országos selyemtenyésztési fel-
ügyelősége Szegzárdon Tolna megye.

OSAN

Legjobb a
szájnak és fogaknak
Antiseptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval
előnyösebb az eddig ismert leg-
jobb fogszerekhez.

OSAN szájjvíz üvegekben ára 88 kr.
OSAN fogpor dobozokban ára 44 kr.

CZERNY-féle Keleti

A legjobb és legér-
ségebb szájmoszó,
1 üveg 1 frt, hozzávaló
Balzsamin-szappan
30 kr

RÓZSATEJ
(Orientalische Rosenmilch)

a legjobb
HAJFESTŐSZER
színezékes, barnára,
és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Tanningene

Törvénytelen való, teljességgel meggyógyulva, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-
utca 12. és Egger-féle Nádor-gyógyszertárban Váci-körut 17., továbbá
minden gyógyszertárban, drogházakban és partiumokban. Szét-
küldés utánvétel mellett. Megrendelés k öly a fent-
mire, jentti özegek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállító-
hoz, a Czerny-eghez intézendők. Prospektus ingyen.

KITÜNTETVE: London, Paris, Bécs, Brüsszel, konstancinapolyban, stb.

Mindenütt dícsérik a híres
MACHLEID-féle
kecskeméti
arckenöcsöt,

mely rövid használat után
minden szepit, májfol-
tot, himlőhelyet, pórsze-
neseket és egyéb kelle-
metlen kiütéseket bizto-
san elmulaszt. Az arc
szép, fiatal, kellemes.
éde szint nyer tőle, a
napbarnítástól meg-
óvja. Kitaláló hatása már
nehány nap múlva ész-
lelhető, egyszeri próba
is elegendő, hogy ezt bárki
örökre megkedvelje. Ha-
tása a kecskeméti növény-
szappannal oly meglepő
és elismert, melyet e tőren
szépitő-szer még el nem
árt és fölül nem múlt.
Egyik jó tulajdonsága,
hogy ártalmatlan utóhatása
sohasem lesz. Egy tégely
ára használati utasítással
50 kr. — Egy darab kecsk-
eméti növényiszappan 32 kr.

Hajnal-szesz.

Biztosan meggyógyít minden fájdalomt, így köszvény,
reuma, csontfájalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-
fájás és hátifájás ellen a legbiztosabban ható gyógyszer.
Még alig volt es t reá, hogy számos, sikertelenül használt
szerek után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna.
Sok ezer elnyomorodott beteg köszöni már ezen szernek
teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr.
Kapható:

Farkas Ignác

„Mátyás király“ című gyógyszertárban Kecskeméten
és minden nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

Főraktár **Török József** gyógyszertára Budapest.
Kapható: Csongrádon Ungváry József
gyógyszerésznél.

HIRDETÉSEK
jutányosan felvételnek,
LAPUNK
kiadóhivatalában

**Akar Ön jó
cognacot inni?**

**Kérjen
mindig
csak**

TOKAJI COGNACOT

Tokaj város czimerével

(kigyós kereszt a hármás hegyen)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Kapható: minden gyógyszertárban és nagyobb fűszerkereskedésben.

Főraktár Csongrádon: Ungváry József gyógyszertára a Megváltóhoz.

10-5